

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

॥ అష్టచత్వారింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టచత్వారింశః సర్గః ॥

దక్షిణదిగ్గతైర్వానరైః సీతానుసంధానస్య ప్రారంభణం

సహ తారాంగదాభ్యాం తు సహసా హనుమాన్ కపిః |
సుగ్రీవేణ యథోద్దిష్టం గంతుం దేశం ప్రచక్రమే || 4.48.1 ||

స తు దూరముపాగమ్య సర్వైస్తైః కపిసత్తమైః |
తతో విచిత్ర్య వింధ్యస్య గుహాశ్చ గహనాని చ || 4.48.2 ||

పర్వతాగ్రనదీదుర్గాన్ సరాంసి విపులద్రుమాన్ |
వృక్షఖండాంశ్చ వివిధాన్ పర్వతాన్ వనపాదపాన్ || 4.48.3 ||

అన్వేషమాణాస్తే సర్వే వానరాః సర్వతోదిశం |
న సీతాం దదృశుర్వీరా మైథిలీం జనకాత్మజాం || 4.48.4 ||

తే భక్షయంతో మూలాని ఫలాని వివిధాన్యపి |
అన్వేషమాణా దుర్ధర్షా న్యవసంస్తత్ర తత్ర హా || 4.48.5 ||

స తు దేశో దురన్వేషో గుహాగహనవాన్ మహాన్ |
నిర్జలం నిర్జనం శూన్యం గహనం ఘోరదర్శనం || 4.48.6 ||

తాదృశాన్యప్యరణ్యాని విచిత్ర్య భృశపీడితాః |
స దేశశ్చ దురన్వేషో గుహాగహనవాన్ మహాన్ || 4.48.7 ||

త్యక్త్వా తు తం తతో దేశం సర్వే వై హరియూథపాః |
దేశమన్యం దురాధర్షం వివిశుశ్చాకుతోభయాః || 4.48.8 ||

యత్ర వంధ్యఫలా వృక్షా విపుష్పాః పర్ణవర్జితాః |
నిస్తోయాః సరితో యత్ర మూలం యత్ర సుదుర్లభం || 4.48.9 ||

న సంతి మహిషా యత్ర న మృగా న చ హస్తినః |
శార్దూలాః పక్షిణో వాపి యే చాన్యే వనగోచరాః || 4.48.10 ||

న చాత్ర వృక్షా నౌషధ్యో న వల్ల్యో నాపి వీరుధః |
స్నిగ్ధపత్రాః స్థలే యత్ర పద్మిన్యః పుల్లపంకజాః || 4.48.11 ||

ప్రేక్షణీయాః సుగంధాశ్చ భ్రమరైశ్చ వివర్జితాః |
కండుర్నామ మహాభాగః సత్యవాదీ తపోధనః || 4.48.12 ||

మహార్షిః పరమామర్షీ నియమైర్దుష్పృథర్షణః |
తస్య తస్మిన్ వనే పుత్రో బాలకో దశవార్షికః || 4.48.13 ||

ప్రణష్టో జీవితాంతాయ క్రుద్ధస్తేన మహామునిః |
తేన ధర్మాత్మనా శప్తం కృత్స్నం తత్ర మహద్వనం || 4.48.14 ||

అశరణ్యం దురాధర్షం మృగపక్షివివర్జితం |
తస్య తే కాననాంతాంస్తు గిరీణాం కందరాణి చ || 4.48.15 ||

ప్రభవాణి నదీనాం చ విచిన్వంతి సమాహితాః |
తత్ర చాపి మహాత్మానో నాపశ్యంజనకాత్మజాం || 4.48.16 ||

హర్తారం రావణం వాపి సుగ్రీవప్రియకారిణః |
తే ప్రవిశ్య తు తం భీమం లతాగుల్మసమావృతం || 4.48.17 ||

దదృశుర్భీమకర్మాణమసురం సురనిర్భయం |
తం దృష్ట్వా వానరా ఘోరం స్థితం శైలమివాసురం || 4.48.18 ||

గాఢం పరిహితాః సర్వే దృష్ట్వా తం పర్వతోపమం |
సోఽపి తాన్ వానరాన్ సర్వాన్ నష్టాః స్థేత్యబ్రవీద్ బలీ || 4.48.19 ||

అభ్యధావత సంక్రుద్ధో ముష్టిముద్యమ్య సంగతం |
తమాపతంతం సహసా వాలిపుత్రోఽంగదస్తదా || 4.48.20 ||

రావణోఽయమితి జ్ఞాత్వా తలనాభిజఘాన హ |
స వాలిపుత్రాభిహతో వక్తాచ్ఛోణితముద్వమన్ || 4.48.21 ||

అసురో న్యపతద్ భూమౌ పర్వస్త ఇవ పర్వతః |
తే తు తస్మిన్ నిరుచ్ఛ్వాసే వానరా జితకాశినః || 4.48.22 ||

వ్యచిన్వన్ ప్రాయశస్తత్ర సర్వం తే గిరిగహ్వరం |
విచితం తు తతః సర్వం సర్వే తే కాననౌకసః || 4.48.23 ||

అన్యదేవాపరం ఘోరం వివిశుర్గిరిగహ్వరం |
తే విచిత్య పునః ఖిన్నా వినిష్పత్య సమాగతాః |
ఏకాంతే వృక్షమూలే తు నిషేదుర్ద్దీనమానసాః || 4.48.24 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
కిష్కింధాకాండే అష్టచత్వారింశః సర్గః ||